

بازار در محاصره مانتوهای نامتعارف وگران است

گزارش روز

کجای شهر مدنظر تان است؟ بالا یا پایین؟ نزدیک حرم چطور؟ مثلا به اندازه سه دقیقه پیاده روی تارسیدن به بازار خوب است؟ باشد، از همین آخری شروع می کنیم. باید معلوم شود که دسترسی بانوان شهر امام هشتم^(ع) به پوشش عیقافانه و زیبا چقدر است و آنچه در فروشگاه های حقیقی شهر و مجازی های منسوب به مشهد عرضه می شود با مناتت بانوی ایرانی چه سختی دارد.

● از مهمانی های زنانه به خیابان

کمتر از ۷۰۰ هزار تومان؟ چه توقع ها! فکرش را هم نکنید. اگر موجودی کارت تان کمتر است، بهتر است بروید سراغ رگال های دیگر، همان ها که قد مانتوهایش حوالی زانو است، با آستین های کوتاه و خیلی گشاد. کوتاه یعنی پانزده سانتی متر بالای مچ و در نمونه های دیگر، حتی بالاتر. نزدیک آرنج. اگر هم اصرار به خرید مانتوی بلند دارید، باید قیمتی را که بیان شد، بپذیرید. این کف قیمت است ونمونه هایی تا یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان هم در این فروشگاه موجود است. روی همین نمونه یک ونیم میلیون تومان ی دست می گذاریم. جنس درست و درمانی ندارد و با دوسه بار شست وشو، به پرز می نشیند. طراح ی اش را هم که چه عرض کنیم، آستین های پفی اش یاد پاچه های شلوار سمباد رادر ذهن زنده می کند. دکمه

یا حداقل قزن را هم فراموش کرده اند لاید. تک رنگ و به اصطلاح فری سایز است. فروشنده جوان جمله ای می گوید که انتظار دارد معجزه کند و باعث شود چشم بیند ی روی همه کاسنی های مانتوهایش، اینکه برند فلان است و مستقیم از تهران می آید.

مانتوهای آن سوی فروشگاه را سریع تر نگاه می کنیم. کت وشلوارهایی هستند که به اسم مانتو فروخته می شوند وبه جای مهمانی های خانمانه، از خیابان سردرآورده اند. از مانتوهای کالکشن پاییزه می پرسیم که کی می آید، مانتوهایی که خدا می داند این بار کدام بخش از ارزش هایمان را به سخره می گیرند. «اواخر مهر، را جواب می گیریم و بیرون می آیم». راستش توی ذوق مان خورده است. توقع داشتیم دست کم فروشگاه های چند قدمی تا حرم مطهر، طرح های آب شسته تری داشته باشند. این طرح ها آن قدر آرام و پیوسته برای خودشان جا باز کرده اند که دیگر حضورشان در فروشگاه ها عادی شده است، حتی برای مسئولانی که فلسفه وجودی شان نظارت بر بازار است.

بباید خوش بین باشیم. اصلا از کجا معلوم؟ شاید آسمان دیگر فروشگاه های شهر به رنگ دیگری باشد وبانوان غفیف شهرستان از وضعیت اجناس عرضه شده راضی باشند.

● دست های خالی

تجربه اش از زیررسی وضعیت مانتو فروشی ها جدید است، مربوط به چند روز پیش. یلدا از سلیقه پوشش خود برایمان می گوید، اینکه در محیط اداری چادر می پوشد و بیرون از محیط

کار ترجیح می دهد با مانتویی پوشیده، حجابش را رعایت کند و چقدر که پیدا کردن مانتویی دل خواه برایش سخت شده است. بانا راحتی از چند ساعتی تعریف می کند که در یک راسته معروف مانتو فروشی شهرستان وقتش را تلف کرده است: خیلی شلوغ بود. خیلی دنبال مانتو گشتم. به بیشتر از ۱۰ فروشگاه سرزدم. آخرش

● هم دست خالی برگشتم.

سخت پسند هستید؟ سر تکان می دهد که یعنی نه. بعد هم ویژگی مانتوی مطلوبش را برایمان شرح می دهد: چیز عجیبی نمی خواستم، یک مانتوی مشکی، ساده، بلند و پوشیده که مدلش به اصطلاح تابلو نباشد وسال دیگر این موقع از مد نیفتاده باشد. چطور ممکن است در این تعداد فروشگاه حتی یک نمونه با ویژگی های یادشده پیدا نکرده باشد؟ می گوید: هر کدامشان ایرادی داشت وبه تنهایی نمی توانست حجاب را تأمین کند وتازه باید به این فکر کنی که مانتو را با چی بپوشی. یکی شومیز آستین کوتاه لازم دارد. آن یکی بلوز آستین بلند. یکی دیگر ساق دست. آن قدر روی هم باید لباس بپوشی که در مهمانی می پزی از گرما. من از این جور مانتوهای به دردنخور دوسه تا دارم که داخل کدمم دارند خاک می خورند.

سرانجام خرید کردید یا نه؟ جوابمان را ابتدا از ابروهای گره خورده اش می گیریم وسپس از توضیحاتش: یک مانتو را دیدم، بلند بود. دکمه هم داشت. گفتم این یکی بد نیست. آستینش را که دیدم، وا رفتم. از نیمه دست گپیور بود وبدن نما. برگشتم خانه بادست های خالی.

● مانتوهای بی نام و نشان

مقابل یکی از فروشگاه های اسوم و رسم دار مانتو در چهارراه آزادشهر ایستاده ایم. برای ورود از کنار فریب «تخفیف ۵۰ درصدی» می گذریم. معنای این ادعا که با پارچه نوشته هایی بیرون فروشگاه نصب شده است، از دو حالت خارج نیست. یا فروشنده آتش زده است به مالش، یا تاکنون گران فروشی کرده است. برای پیدا کردن مانتوهای نامتعارف در این فروشگاه نیازی به گشتن نیست. بهترین نقاط فروشگاه، مثل رگال های نزدیک ورودی به مانتوهای جلو باز اختصاص دارد. مانتوهای این فروشگاه و موارد متعدد دیگری که در نقاط مختلف شهر بررسی کردیم، از سه حالت خارج نیست، یا قدشان در حد بلوز است واگر بلند باشد، درقد آستین یادکمه مشکل دارد، یا مانتوهای است که در هیچ کدام از این موارد مشکلی ندارد. اما طراحی وپارچه اش مناسب خانم های پنجاه سال به بالا است. اندک مواردی که طراحی قابل قبولی دارند، در کیفیت جنسشان دچار مشکل اند.

مثلا همین موردی که پارچه نخى دارد وبه نظر می رسد از آن هایی باشد که صبح می پوشی، به ظهر نرسیده آن قدر چروک شده است که باید هرچه زودتر خودت را به خانه برسانی.

راستی، یک کشف دیگر. مانتو هایی که نامتعارف بودن را از حد گذارنده اند، مثلا همین نمونه مانتویی که آستین های بسیار کوتاه و چاک خورده دارد، یا نمونه ای که مانتوی جلو باز را با چاک های بسیار بلند ضمیمه کرده است، هیچ برندی ندارند و کاملاً بی نام و نشان عرضه شده اند. یعنی باید باور کنیم که پیدا کردن تولیدی های

قسمت اول

عکس: حامد طویب/اخبار آزاد

راماند خودش مقید به حجاب بار آورده است. اسم می برد از چند بازار و راسته معروف که تجمع مانتو فروشی های مشهد به شمار می روند: تقریبا همه راز بر پا گذاشتیم برای پیدا کردن مانتو برای هردومان. بعد دو سال کرونایی وخواب بازار، فکرش را نمی کردم وضعیت این طور باشد. بازار پر از مانتوهایی بود که من اسمشان را گذاشته ام ابق وحق. جلو باز بودند با یک تی شرت تنگ و یک قزن، آستین های کوتاه یا چاک دار، جنس های نامناسب و قیمت های زیاد. اشاره می کند به مانتوی مشکی ساده ای که به تن دارد و جای مچ هایش کمی تور کار شده است. بانا راحتی می پرسد: این مانتوی ساده می ارزد به یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان؟! معلوم است که نمی ارزد. مگر چی دارد؟

● مشتم نمونه خروار

بباید خوش خیال باشیم وتصور کنیم که شاید فضای بی دروپیکر مجازی محل فروش مانتو های نامتعارفی است که نمونه هایش را در خیابان می بینیم. وعده های بی سرانجام سامان دهی فضای مجازی را مرور می کنیم وجست وجویی کوتاه با چند هشتگ متواتر در فضای اینستاگرام انجام می دهیم. صفحات متعددی برایمان فهرست می شود که یکی از ترفننده هایشان برای جلب مخاطب وفروش لباس های نامتعارف، استفاده از کلید واژه هایی مانند مانتو جلو باز، شلوار جلو چاک دار، شلوار بغل چاک دار ومواردی از این دست است. این مزون ها که نشانی خود را مشهد اعلام کرده اند، نه فقط مانتوهای نامتعارف را به بازار عرضه می کنند، بلکه با استفاده از مدل هایی استفاده از مانتوها و این را که با کدام لباس ها و آرایش ها به اصطلاح ست می شوند، به طور عملی به مخاطب آموزش می دهند. به عنوان نمونه یکی از این صفحات که ۶۳ هزار دنبال کننده دارد واو نشانی اش به «مشهد، هفتم تیر» بسنده کرده، مانتویی به قیمت حدود ۵۰۰ هزار تومان را برای فروش گذاشته است. مدلی که این مانتوی جلو باز را پوشیده، شلوار ی فاق بلند به تن دارد. از یقه بسیار باز آن که بگذریم، دامن گشاد آن نیز با چاک های بلند، حداقل پوشش را از استفاده کننده سلب می کند. از این نمونه ها فراوان اند و شرح

یک به یکشان در حوصله شما وفضای صفحه نمی گنجد. سوای مزون هایی که خودشان را راحت کرده اند واز مدل های کاملاً بی حجاب استفاده می کنند، رعایت باید ها در دیگران نیز کمتر تن حجب ممکن است. به عنوان نمونه ای کوچک از این دنیای آشفته، مزونی را مثال می زنیم که نشانی اش را بولوار فلسطین اعلام کرده است وبیش از ۱۷ هزار دنبال کننده دارد. در یکی از نمونه کارها، لباسی را که در واقع بلوز است، باصفت های اسپرت، خیلی جذاب و خاص، به عنوان مانتو معرفی می کند. مدل عکس، شلوار جین اسکینی پوشیده وبا دستمالی که فقط فرق سرش را پوشانده، به افاق خیره شده است. قیمت قدیم این مانتو ۷۴۸ هزار تومان است، قابل شما راندارد.

● خیاطی، یک تجربه ناگزیر

مانتویی که این بانو به تن دارد، باعث تعجب است. نظیرش را در هیچ کدام از ده ها فروشگاه مجازی ندیده ایم. همین طور در مانتو فروشی های خیابان راهنمایی، ایتار و آزادشهر که فضای شرح جزئیات همه شان فراهم نیست. مانتویی که تعریفش را می کنیم، آزاد، بلند وخوش دوخت است. بادکمه هایی ریز ومتعدد که نسلشان در بیشتر مانتوهای امروزی منقرض شده است. پوششی که این مانتو با ضمیمه یک روسری بلند برای این بانو به ارمغان آورده، کامل است و چیزی از چادر کم ندارد. او ارا خیلی اتفاقی در خیابان می بینیم وعلاقه مندی می شویم از محل عرضه مانتویش بدانیم. پاسخی که می دهد، هر چند نشان از اهتمام زنان غفیف شهرستان برای حفظ ارزش هایشان دارد، روی دیده ها وقضاوت ما از وضعیت کلی عرضه این بازار ودشواری های یافتن مانتوی پوشیده، صحه می گذارد: برای من که می خواهم کاملاً پوشیده باشم، شبیه این مانتو در بازار پیدا نمی شود. برای همین خودم دست به کار شدم ودو ختم. سخت نبود.

بعد هم با سخاوت شروع می کند به آموزش دوخت مانتو در پیاده رو، اینکه پارچه با عرض یک ونیم متر را به اندازه دو برابر قتا ن تپیه می کنید، پارچه را دولا می کنید و... و راهکاری که او پیدا کرده، خیاطی است وراهکار بانوی دیگری که با او هم کلام می شویم. خرید از فلان خیابان تهران. نکند راهکار برخی دیگر تن دادن به خرید وپوشیدن موجودی های کنونی بازار و کوتاه آمدن پله پله از ارزش هایشان باشد؟

در گزارشی که فردا منتشر خواهد شد گفت وگو با عضو هیئت مدیره اتحادیه پوشاک مشهد و یکی از فعالان حوزه حجاب را می خوانید.

یادداشت

حجابی که هست وحجابی که باید باشد

فعالان فرهنگی حزب اللهی در برخورد با مسئله حجاب در فضای عمومی چه کار باید بکنند؟ دو طیف نظر در این باره وجود دارد. یک طیف که قدیمی تر هم هست، حجاب را در صدر مسائل می بیند و طبعی تا نزدیک فصل گرما دغده هایشان خیلی جدی تر می شود. همه دنبال راهکار هستند که چه باید کرد. این نگاه در دهه های هفتاد وهشتاد به بچه های حزب اللهی منتسب بود. جریان دیگری در تقابل با این جریان به وجود آمد. آن ها می گفتند که باید اسلام را کلان تر ببینیم وحجاب اگر چه مسئله است، اما در صدر مسائل نیست. ما مسئله بیکاری وتورم و... را داریم وبه تعبیری در این وضعیت برای بچه مذهبی ها «کلاس» ندارد که به حجاب بپردازند. این گروه می گویند مردم معتقدند که مذهبی ها گرسنگی مردم را درک نمی کنند که به مسئله حجاب می پردازند ومشکلتشان موی جوانان است. خیلی از کسانی که به این نگاه گرایش پیدا کردند، خودشان آدم های مذهبی ومحجبه هستند.

این دو نگاه نتیجه عملی دارد، جریان اول امر به معروف ونهی از منکر زنایی وراهپیمایی زنان محجبه را در دستور کار قرار می دهد، اما جریان دوم می گوید وقتی بانک داری ربوی وجود دارد، باید مطالبه مذهبی ها به سمت اصلاح بانک برود. مثلا می گویند در تقابل عامل وساختار چرا این قدر به عامل توجه می شود وساختارهای فساد را مورد توجه قرار نمی گیرد.

نخستین شباهتی که این دو نگاه باهم دارند، این است که هر دو نگاهشان به جامعه خودی محدود است ونگاه جامع و بین المللی وجهانی ندارند.

● حجاب موضوع فرهنگی وتربیتی

ما در جهان، جریان دیگری هستیم. حتی کسی که فرهنگ واقتصاد وتربیت را باهم متصل می بیند، باز هم نگاهش به درون جمهوری اسلامی محدود است. نگاه دیگر نیز همین محدودیت را دارد ونگاهش خرد است وجهانی نیست. از این نگاه حفظ حجاب جهاد اکبر است وباید زنان آن را رعایت کنند. هر دو جریان درد و درمان را درون مرزهای جمهوری اسلامی می بینند. هر دو نگاه حجاب را موضوعی فرهنگی وتربیتی می بیند. نگاه دوم هم اگر اقتصاد را مؤثر می بیند، معتقد است حجاب به مثابه امری فرهنگی، با اقتصاد ارتباطاتی دارد وخب اقتصاد هم اولویت دارد. شباهت سوم این است که هر دو فارغ از نگاهی تاریخی، موضوع حجاب را تحلیل می کنند.

از موضع اسلام ناب حفظ حجاب یک دغده غ است. حجاب به عنوان نماد دین داری جامعه با هویت دینی است. نمی توانیم به راحتی بگویم حجاب مسئله نیست یا مسئله ای دست چندم است. اولین موضوع این است که برخلاف دو جریانی که حجاب را درون مرزهای ایران می بینند، نگاه حزب اللهی این است که نه تنها حجاب، بلکه بسیاری مسائل دیگر ذیل یک «جنگ» قرار می گیرد. دو جبهه وجود دارد که میانشان تقابل است. جنگ حق وباطل، جنگ فقر وغنا، جنگ استضعاف واستکبار. حجاب در میانه این جنگ خودش را مطرح می کند. حفظ حجاب هم جهاد اکبر است وهم جهاد کبیر. چون به عنوان جنگ دو جبهه است، یک نگاه سیاسی این موضوع وجود دارد. گویا دو جریان قدرت در جهان رودرو قرار گرفته اند وحجاب نه تنها یک مسئله فرهنگی وتربیتی، بلکه مسئله ای سیاسی است ودر عرصه روابط بین الملل هم می تواند در چالش حقوق زن مطرح شود.

● حجاب تاریخی

نگاه تاریخی در زمینه حجاب نیز داریم. این نگاه تاریخی دو رویکرد قبلی ما را هم اثبات می کند. ما اگر به حجاب نگاهی تاریخی ببنداریم، می بینیم که یک جریان ظالمانه واستعمارگر وجود دارد که در قرن نوزدهم به اوج رسید. این جریان ظالمانه برای زیاده خواهی وسلطه گری اش دنبال سیاست هایی می گردد وبه شدت هم اقتصادی به موضوع ها نگاه می کند. او برای حاکم کردن سلطه اش به سراغ حجاب رفته است. ما سه نوع استعمار داریم، یکی استعمار کهن که با لشکر کشی نظامی صورت می گیرد. بعد استعمار نو را داریم که به وسیله دولت مردان دست نشانده صورت می گیرد ومنافع استعمارگران تأمین می شود. جریان سوم استعمار فرانو است که به دنبال سلطه بر اذهان مردم هستند واین اذهان آمریکایی شده موند. منافع آمریکا را تأمین می کنند. استعمارگر برای اینکه موفق شود، باید اندیشه وحس مقاومت را از جامعه هدف بگیرد وچون دین الهام بخش اندیشه مقاومت است، استعمار با آن مقابله می کند. طبیعی است که سلطه گر اگر بخواهد هویت خاصی را به کشوری غالب کند، باید هویت پیشینی او را بگیرد. در لایه اقتصادی باید سود وسرمایه به حد اکثر برسد. به این ترتیب از زن به عنوان نیروی کار ازان استفاده می کنند. بنابراین نخستین مانع حجاب است که باید با آن مقابله شود. از طرفی اگر زنان را به سمت مصرف برد، چرخ نظام سلطه وسرمایه داری خواهد چرخید. حجاب به مثابه مانع نقشی اساسی دارد. از طرف دیگر، زن مبلغ خوبی برای کالاهای سرمایه داری است وکم کم خودش به کالا تبدیل می شود. به این ترتیب در چند لایه نظام سلطه زن یک عنصر اساسی می شود. زن محجبه سد بزرگی در برابر زیاده خواهی نظام سلطه است.

● مسئله حجاب مهم است یا در اولویت؟

اگر استعمار بخواهد جامعه ای را سست کند که دیگر مقاوم نباشد، باید شهوت رانی را ترویج کند. جامعه ای که اهل شهوت رانی باشد، مجاهد نخواهد بود. طبیعتا باید در برابر عنصر زن سرمایه گذاری کرد. در میان دعوی جبهه حق وباطل طبیعی است که جبهه باطل این قدر بر مسئله حجاب سرمایه گذاری کند. جریان حزب اللهی نمی گوید حجاب در رأس مسائل نیست، اما تحلیلش تحلیل دقیقی است وموضوع را تاریخی، سیاسی وکلان وجهانی می بیند. پس تحلیلش بادو جریان دیگر متفاوت است.

خوب است که به موضوع جهاد بانفس زنان در مقوله حجاب اشاره کرد، اما قضیه فقط این نیست، بلکه حفظ حجاب، جهاد کبیر است، یعنی تأثیر نگرفتن از جبهه مقابل. حفظ حجاب یعنی این جامعه هویتی مستقل دارد وبه راحتی تحت تأثیر فرهنگ جبهه مقابل قرار نمی گیرد.

بی سبب نیست این همه مستخره کردن حجاب در رسانه ها. البته این حرف درست است که مسائل مهم تر ی از حجاب وجود دارد، اما مسئله حجاب هم با همان مسائل مهم مرتبط است. ما می گویم ربا در بانک ها مانند بی حجابی از همان نظام سرمایه داری نشئت می گیرد. به اسم آزاد اندیشی وروشن فکری نباید حجاب را از اولویت خارج کنیم. کشف حجاب رضا خان دقیقاً در زمان سلطه استعمار نواتفاق افتاد. جالب است که سه کشور، یعنی آتاترک در ترکیه، رضاخان در ایران وامان... خان در افغانستان سیاستی را اجرا کردند که استعمارگران دیکته کرده بودند. دقیقاً همان اتفاقی که در ایران با عنوان تطهیر دوره پهلوی ومدرنیزاسیون او رخ داد. در افغانستان هم بود ودوره امامانی را پررنگ وتطهیر می کند. در دوره کنونی هم که دوره استعمار فرانو حاکم است، بی حجابی را ترویج می کنند که اتفاقاً اجباری هم هست، اما به صورت نرم.

شماره

اشنبه ۱۳ شهردادماه ۱۴۰۱

↓

چشم‌انداز

عکس خبر

